Skjernøyposten

- ORGAN FOR SKJERNØYFOLK UTE OG HJEMME

Nr. 2. **Vår - Sommer 2011** 43. årg.

Nybygg til Kapellet ferdig

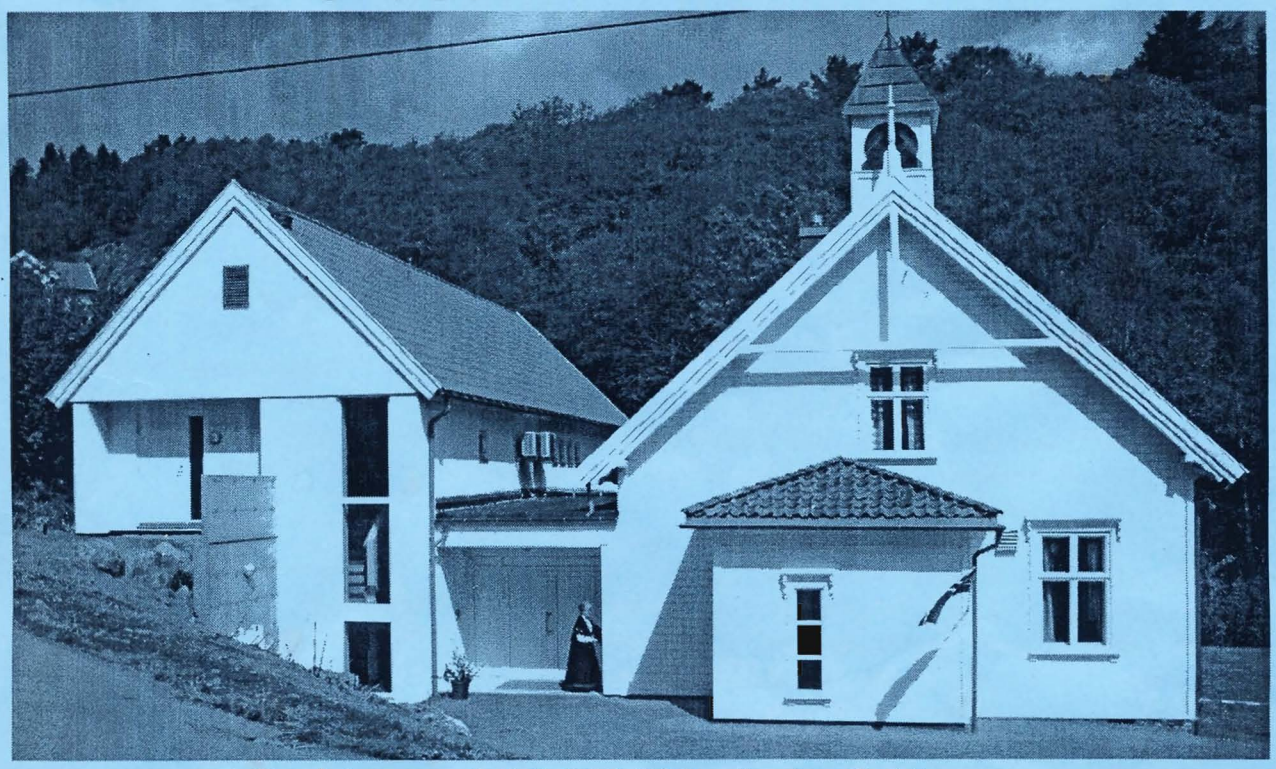

Til nå innsamlet 3 300 000 – fantastisk!

Lørdag 30. apr. var en stor dag for øya og kapellet. Da ble nybygget innviet med en stor fest. (Referat fra denne festen finnes på side 6 og 7) Dette er en kjempeinnsats av øyas ca. 400 innbyggere. Siden planleggingen tok til i 2008 og fram til nå er det samlet inn 3 300 000 kroner, og i tillegg er det tatt opp et lån på 2 500 000 der alle renter og avdrag er finansiert av givertjenesten. Det vil si at en del av befolkningen betaler månedlige avdrag. Dette er jo bare helt fantastisk!

Forts. neste side

Hele utbyggingen er beregnet til ca. 5,5 mill. kroner.
Nå som den gang i 1913 da kapellet ble bygd, var mange skeptiske til å sette i gang med et så stort prosjekt. Men det har også som i 1913 gått over all forventning. Det er lagt ned et stort dugnadsarbeid i tillegg, som rydding innvendig og utvendig under byggingen, vasking og maling av vegger og tak i storsalen, hvor alt var nedstøvet, og planering og såing av plen.
Det har lenge vært på tale å bygge ut. Ja, en kan gå 30 – 40 år tilbake i tid. En har alltid savnet en egen spisesal, den gang var det snakk om kanskje å grave ut under kapellet. Siden ble det diskutert flere forskjellige utbyggingsalternativer.
Men først i 2008 ble det fart i sakene. Det ble nedsatt et utvalg som skulle finne ut hvordan bygget skulle bli, men først måtte en veien om fylkeskonservator. Dette skulle vise seg ikke å være så enkelt, da kapellet var verneverdig, så noe tilbygg ut fra det gamle bygget kom ikke på tale.
Men arkitekt Arne Åmland ble kontaktet og sammen med fylkeskonservator ble de enige om å oppføre et helt nytt bygg ved siden av det gamle. Men å ta vekk veggen i storsalen var vanskelig, for da forsvant vinduene. Men man ble til slutt enige om å ta bort veggen med to av vinduene, så det tredje ble stående igjen. Og slik ble det, og det er blitt veldig fint.

Arkitekt Arne Åmland med et bilde han hadde malt selv og hadde kalt det "Hyrden", samt en modell av tilbygget til kapellet. Her sammen med forhenværende og nåværende ledere av byggekomiteen: Åshild Aalvik t.v. og Elin Dyrstad.

Det nye bygget utgjør ca. 300 kvadratmeter oppe og nede. Det er en spisesal på vel 70 kvadratmeter som kan åpnes og stenges med dører fra storsalen, det er et helt nytt kjøkken på ca. 34 kvadratmeter og en stor gang/vestibyle på ca. 40 kvadratmeter. Det er også flere lagerrom til bord og utstyr samt tre toaletter; deriblant et for handikappede. Det er også tilrettelagt for heis til andre etasje.
I andre etasje er det en stor sal på 67 kvadratmeter samt gang og to toaletter. Her er det også flere lagerrom for utstyr. Herfra er det utgang rett ut til veien. Denne avdelingen er til nå ikke innredet, den er beregnet for ungdommen og vil bli innredet der etter. Det blir bl.a. en kjøkkenkrok.
Før en åpnet veggen mot storsalen ble orgelet flyttet. Talerstolen ble tatt vekk og orgelet ble plassert der. Det var en kostnad på 25 000 kr og ble betalt av fellesrådet i Mandal. Alle ønsker å få plassert orgelet på galleriet, men det blir en ekstra kostnad på 50 000 kr, så en må først få det finansiert.
Det er innlagt et svært ventilasjonsanlegg og flere varmepumper. Nybygget er satt opp i betong og lecablokker med isolasjon, og alt innvendig er kledd med gipsplater. Alt er gjort etter brann- og mattilsynets (kjøkken)regler, det er bl.a. mange nødutganger og brannvarslere direkte til brannvakta i Mandal.
Utvendig er det også gjort en stor del. Det er lagt nye veier, og plenen er blitt løftet i nedre del så den nå er mer vannrett, dette er nå nysådd.
Dette er et bygg vi alle her på øya kan være stolt over. De siste årene har det mange ganger vært helt overfylt. Og nå håper vi at alle kan få plass. Fremdeles mangler det mange ting som må kjøpes inn; bl.a. flere stoler og bord. På konfirmasjonsgudstjenesten 15. mai var det til stede 269 mennesker, det var god plass, men det var for lite stoler, så noen måtte stå eller sitte på gulvet.
Æren og takken går til Gud Herren som har gjort denne utbyggingen mulig. Vi ser her et klart bønnesvar.

Sigurd.

Skjernøyposten

-ORGAN FOR SKJERNØYFOLK UTE OG HJEMME -

Sigurd Aalvik, redaktør, tlf. 38 26 86 11
I redaksjonen:
Norvald Jenssen, tlf. 38 26 86 75
Evert Knutsen, tlf. 38 26 86 86
Janne Knutsen, kasserer, mob. 915 49 971
Rita Dyrstad, tlf. 41 55 68 66
Hanne Arntsen mob. 971 82 482

Skjernøy, 4516 Mandal.

Bankgirokonto: 7877. 06. 62604

E - postadresse: skjernoyposten@gmail.com

Adresseforandringer meldes til Evert Knutsen Skjernøyveien 254, 4516 Mandal. Tlf. 38 26 86 86 / 416 68949 mail: evert@hotproducts.no

Kontakt USA: Mrs. Agathe Tompson
865 Buck kd., Stone Ridge.
N.Y. 12484. USA.

Abonnementpris pr. år kr 100,- USA, $ 15

Fiskenytt

Rekefiskerne har slitt med reduserte fangster i vinter og vår, spesielt har småreken som går til industrielt bruk sviktet. Situasjonen har etter hvert bedret seg noe. Fiskerne er også bekymret for forslag til reguleringer som innebærer store reduseringer av fisk som bifangst, noe som er svært viktig for lønnsomheten. Økte drivstoffpriser er også en trussel for lønnsomheten. Man får håpe at fangstene stabiliserer seg for dette viktige fisket for mange på vår kyst.
Kystfisket har ellers vært noenlunde stabilt, de fleste beretter at det i vinter og vår har vært mer torsk enn foregående år. En del fiskere i området driver etter makrell, et fiske som har lange tradisjoner, og fangstene har vært brukbare.
Dette fisket er avhengig av gode priser for å være lønnsomt, da det medfører mye kjøring til og fra feltet. Noen få har også fått de første fangstene på rigla, så snart er det forhåpentligvis klart for nok et kjært sommerfiske, med sprellfersk makrell i steikepanna.
Laksefisket blir mer og mer begrenset når det gjelder fiske i sjøen, og varigheten er nå nede i bare få uker, så det er nok bare de mest iherdige som vil ta bryderiet med alt arbeidet det medfører å sette ut kilenota. Fra å være et viktig økonomisk fiske, er det nå kun hobby.
Noen fiskere på øya driver fiske etter leppefisk til oppdrettsnæringen, og dette startet etter nye bestemmelser opp 1.juni. Fisket gjennomføres i hovedsak med teiner, men også noe med ruser.
For å kunne fiske med ruser, må man ha spesiell tillatelse fra første mars til første oktober.
Dersom man fisker med garn, er det i år kun tillatt å fiske med garn som står minst 3 meter under overflaten, så blega må nok fiskes med sluk.
Det mangler ikke på bestemmelser å sette seg inn i.
Vi ønsker alle en god fiskesommer med mange flotte dager i vår nydelige skjærgård.

Evert Knutsen

Lystbåt kjørte på Kråga

Slik ble båten liggende med baugen over vann på sørsiden av Kråga

Skjærtorsdags kveld kl 20.15 kom meldingen om at en 42 fots lystbåt med to voksne og to barn i tykk tåke hadde kjørt rett på land på Vestre Kråge. Båten sank, men ble liggende med litt av baugen over vann.
De fire var fra Egersundskanten og var gått ut fra Spangreidkanalen med kurs for Kristiansand, og de hadde valgt å kjøre utenpå land, for å styre etter kartplotter i den tykke tåken. Plotteren var feil innstilt så Kråga var ikke synlig på kartet, så det bar rett på land.
Moren hadde svømt inn på holmen, mens far og de to barna sto igjen på baugen av båten som var over vann.
Det ble satt i gang en redningsaksjon og redningskøytene "Ægir" og "Hvaler" ble sendt ut. Det samme gjorde et Sea king-helikopter.
"Hvaler" fant dem etter 15 minutter og det var nok i siste liten, for personene var temmelig forfrosne. Alle hadde heldigvis redningsvester på seg. Da hadde også tåken lettet litt.
Båten, en Princess 42, ble tatt opp Langfredags kveld av Agder Marine i Mandal. Den hadde store skader i baug og akter.

Skjernøy kapell

Vårens aktiviteter

Det har vært redusert aktivitet denne våren på grunn av pågående byggearbeider. Det har vært arrangert noen fellesskapskvelder, ungdomsforeningens utlodning, innvielsesfest av nybygget, 17-mai arrangement samt plantemarked. Fellesskapskveldene har vært holdt hjemme hos privatpersoner på øya nå i byggeperioden. Det har vært spennende temaer med fin samtale etterpå. Det har vært såpass mange til stede at det så vidt har vært mulig å få plass i de enkelte hjem.

Ungdomsforeningens utlodning (16. april) ble første arrangement på kapellet etter at bygget stod ferdig. Mange var nok forventningsfulle og ønsket å ta det nye bygget i nærmere øyesyn. Det ble så trangt om plassen at folk til slutt måtte plasseres i gangen, på tross av at vi nå har fått mye bedre plass. Dette viser at det er stort behov for nybygget vi nå har fått. Det var ca. 200 personer innom arrangementet. Skjernøy barnekor gledet oss med fin sang. Ellers hadde utlodningskomitéen gjort en kjempejobb i forkant, noe som resultatet også gjenspeilet – det kom inn hele 80 331 kroner.

Fra utlodningen. Den nye spisesalen rett fram og gevinstbordet til høyre.

Når det gjelder innvielsesfesten vises det til egen artikkel i Skjernøyposten.

På ettermiddagen 17-mai ble det som vanlig familiekino for barna, salg av fiskesuppe, pølser, is, brus og kaffe. For de voksne ble det vist en bildeserie kalt "4-årstider". Dette arrangementet var også veldig godt besøkt, ca. 90 personer fant veien til kapellet. Det kan være godt å få satt seg ned litt, etter en hektisk, men takknemlig og flott markering av Norges nasjonaldag.

Plantemarked, som er nytt av året, ble arrangert lørdag 21. mai. I tillegg til å selge forskjellige stauder, tomatplanter, jordbærplanter, sommerblomster m.m. var det kafé med mulighet til å få kjøpt mat og drikke. Blomstene var hentet fra hager og drivhus på øya og gitt til arrangementet. Dette viste seg å være et populært tiltak. Det kom inn hele 12 200,- kroner. Dette gir også kjærkomne inntekter til nybygget.

Utbygging av kapellet - «Et bygg for fremtiden»

I uke 7 ble veggen mellom nybygg og storsalen åpnet opp. Dette gjorde at bygget ikke kunne benyttes på grunn av støv og pågående byggearbeid. Bygget var da "stengt" i ca. 2 måneder. Vi har da måtte legge aktivitetene våre til alternative lokaler i den mest hektiske byggefasen, da det ikke var mulig å benytte kapellet. De vanlige aktivitetene har stort sett gått sin vante gang og har blitt avholdt på grendehuset, i private hjem, sjøbuer osv. Folk har vært veldig fleksible og forståelsesfulle i denne prosessen.

Det ble ellers tatt initiativet til å male storsal og rom ved alteret rett etter overleveringen av bygget. I løpet av en liten uke ble tak og vegger malt på dugnad. Den gamle storsalen har da også fått en "ansiktsløftning" og resultatet har blitt kjempeflott.

Det har blitt ryddet, feid og vasket i alle kriker og kroker utallige ganger etter byggeperioden var ferdig. Både gammelt og nytt bygg var innvendig dekket av et tykt lag med støv og skitt. Gulv ble vasket igjen og igjen for å få bort gipsstøv og skitt. Alt kjøkkenutstyr, salmebøker, stoler, lampekupler, vinduer m.m. måtte ha en runde med støvkost og klut. Her har det blitt lagt ned adskillige dugnadstimer for å få alt "på skinner" igjen. Heldigvis har mange stilt opp for å hjelpe med dette, noe som vi er veldig takknemlige for. Gulvene i storsal, lillesal og matsal er blitt bonet med maskin (Gustav Pedersen) for å lette rengjøringen. Disse fremstår nå så blanke og fine, og har blitt rene "skøytebanen".

Vi har ellers vært heldige og fått lån på 2,5 million i Opplysningsvesenets fond (OVF). I over 2 år har de ikke hatt lånemidler disponibelt, men akkurat i år hadde de 20 millioner til utlån. Mange med oss hadde søkt om midler, og heldigvis ble vi tilgodesett med beløpet vi søkte om. Betingelsene og renten i OVF er langt lavere enn de beste tilbud vi kunne fått i noen av de lokale bankene.

"Bua" på baksiden har også blitt flyttet noe, ved hjelp av et par traktorer og noen driftige voksne og ungdommer. Denne ble bokstavelig talt dratt nærmere 10 m lenger bakover mot heia. Dette greide de uten at bua tok skade.

Uteområdet (plen etc.) er nå også for det meste ferdig – det er blitt planert, og gress er blitt sådd på dugnad. Det gjenstår noe maling på nybygget samt noen andre småting her og der, men i all hovedsak er bygget ferdig.

Vi er glade og stolte over det flotte bygget vi nå har fått. Tusen takk til alle som bidrar på ulike måter ☺

Vi har stor tro på at kapellet også i de neste 100 år skal bli en hjørnestein og grunnpilar, og bringe velsignelse og vekst i det kristne arbeidet på Skjernøy.

Alf Tore Gundersen
(på vegne av Skjernøy kr. ungdomsforening)

Portrettet

Denne gang er det ganske nyinnflyttet Skjernøybeboer – 2008 – Arne Greipsland på Smedbakken - Dyrstad, oppvokst og bosatt i Mandal fra han var født 24/11- 1946 som er portrettert.

Arne har to voksne barn og to barnebarn. Alle bor i Kr. sand.
Ser en på venstre armen til Arne vil en finne tatoveringer, et tegn på at han er tidligere sjømann. Sjøen lokket, og Arne var førstereisgutt i 1962 i en alder av 15 år og 10 mnd. Antwerpen i Belgia var den første byen han møtte på som sjømann. "Det var jo no heilt ant enn hjemme i Mandal å være ute på livet i en storby, først på Sjømannskjerka, og så ut for og kikke på nattelivet, veldig spennende det" sier Arne der han speider ut over "blåmyra" som han kaller havet sitt! 10mnd varte første turen. Til sammen skulle han pløye bølgene de blå i 13 år. Først som maskingutt og til slutt maskinist. Ugland rederi var det rederiet han var lengst hos. Der fikk han stipend og begynte på maskinistskolen i Kr. sand. Han måtte ha godkjent verkstedtid før han kunne starte på maskinistskolen, og det fikk han på Slippen i Mandal hvor han var i fra 1968 til 1971. Så var det sjømannslivet i mange år, før han i 1980 begynte på jobb i oljeboringsfirmaet Dolfin. Her fikk han jobb, og var der i 10 år. I 1990 fikk han tilbud om å jobbe som hydr.eng (hydrauliker) i det italienske oljefirmaet Saipem. Han var litt i tvil, da italienerne er kjent for å være spesielle å jobbe for. Men han tok jobben, og angret aldri på det. 17 år skulle det bli. Gode arbeidskamerater og venner fikk han, og ble invitert til en uforglemmelig bryllupsfeiring hos en italiensk venn i 3 dager til ende.
Arne har fra tidlig ungdomsår hatt kontakt med Skjernøy. Betty Marie Hagen f. Dyrstad var god venninne med Kirsten Jaabæk, som ble Arnes kone. Sommeren 1965 var første gang han besøkte Skjernøy og fam. Dyrstad. "Det hadde seg slik at Ruth og Thorkild dro ut til Ryvingen fyrstasjon hvor Thorkild var fyrvokter, der var de flere dager i strekk. Og da vi så båten forsvant ut fra stranda, var det å innta hjemmet til Betty, og der var vi en gjeng som hadde mye gøy i lag", sier Arne med et lurt mimreblikk.
"Årene gikk og jeg bygde 2 hus og 2 hytter, det ble samlivsbrudd, jeg pensjonerte meg som 60 åring etter over 40 år på reisefot i mange forskjellige jobber og land. For gøy spurte jeg Betty om hun hadde en tomt til meg her på Dyrstad, og det hadde hun," sier Arne glad. Arne tegnet sitt nye hus med stor garasje til på 1 time, fikk et godt tilbud av et byggefirma og satt i gang. Men denne gangen tok Arne fri fra husbygging selv, dyktige handverkere sto for den jobben. Men garasjen er blitt møysommelig innredet etter Arnes hode. Her finnes det meste av utstyr for en "altmuligmann" som Arne.
For allsidig er Arne, og han har vært bort i mange "jobber", og hobbyene har variert fra hester til båtbygging, båteier til 3 båter, snekker, sveiser, sjømannsforeningens mann, skitrekkmedarbeideransvarlig, Harley Davidson-kjører i 18 land, swingdanser, og fisker. I garasjen hans er det stadig besøk av folk som enten skal ha fikset noe, låne verktøy eller bare slå av en prat, og Arne er aldri uvillig, bare han får ha røyk og kaffe i umiddelbar nærhet går det jevnt og trutt.
"Ja, jeg trives veldig godt her på Skjernøy, mange greie folk" sier Arne og tar en god slurk av kaffekoppen. "og må si jeg er imponert over dugnadsinnsats til folk. Grendehus, kapell, skolehus, Ryvingen, og til og med pub har vi. Ja, der er det koselig å møtes "first Friday" i måneden. Liker å dra i gang diskusjoner, og det er ikke vanskelig å fyre opp folk bare med å si, vi må få noen høyblokker her ute eller fire felts vei; ja da er diskusjonen der med en gang", humrer Arne. Men han betror meg nå, at han er veldig glad for at øya er som den er, med vakker natur og havet rett ut, fiskemuligheter, og passelig med hus." Ja, det kan selvfølgelig komme flere hus, og nytt blod er ikke å forakte, jau, jeg må si det, er glad for å kunne bo her og bli gammel på Skjernøy", sier Arne i det han retter på lua før han går inn til sin ny innkjøpte båt, en Svensk plattgatter fra 1952 som er neste prosjekt. Jeg forlater Arne og tenker; ja, den mannen har pågangsmot!

Vi takker Arne for han ville stille opp i portrettet. Rita T Dyrstad

Innvielse av påbygget på Kapellet

Snorklipper. *Daniel og Benjamin Hinderaker og Arian Gundersen utførte snorklippingen med assistanse av byggekomiteens leder Elin Dyrstad. Bilde fra Lindesnes avis*

Lørdag 30.april var det duket for innvielsesfest av påbygget på Kapellet. Det var dekket til ca 175 personer, og det var så godt som fullt hus.
Feiringen startet med at SBK sang to sanger. Alf Tore, som loset oss gjennom feiringen på en flott måte, informerte om kveldens program, og ga oss litt historikk i forhold til Kapellets historie og byggeprosessen. Vi har fått en flott storstue, tilpasset behovene for store og små.
Så ble det offisiell åpning med snorklipping mellom gammelt og nytt bygg. Snorklipper og -holdere ble trukket ut på lodd gitt til alle barn fra 1. og til 10.klasse, og Arian Gundersen og Benjamin Hinderaker holdt båndet, mens tvillingbror Daniel Hinderaker klippet over båndet til trommevirvel av Martine Walvik, og til stor applaus fra publikum etterpå.
Båndet og fløyelsputen saksen lå på var laget av Åshild Aalvik.
Det ble deretter allsang "Her er det plass for alle ... her er en åpen dør". Øyvind Braadland og Kjersti Haraldstad akkompagnerte. Inger Syvertsen holdt så en meget god prolog.
Margrethe Lans Syvertsen og Edvard Solgaard spilte firehendig et stykke av Edvard Grieg. Fantastisk flott utførelse av to unge, talentfulle, musikalske mennesker.
Per Ragnar Haraldstad holdt en kort andakt før Hanna Puntervold sang "You raise me up", akkompagnert av Øyvind Braadland. Nydelig framførelse.

Dette er den nye spisesalen, som var i full bruk.

Da var det tid for bespisning, og de velsmakende og fint pyntede snittene gikk ned på høykant etter at bordverset var sunget, akkompagnert av Øyvind B.
Mellom snittene og flotte, deilige kaker var det hilsninger, av prost Skjelsbæk, biskop Skjævesland, arkitekt Arne Åmland og Helga Maria de Presno. Biskop Skjævesland uttrykte sin beundring for Skjernøyfolkets imponerende innsats både når det gjelder trosopplæring og evne til å gjennomføre denne omfattende byggeprosessen på så kort tid. Han hadde planlagt å komme tilbake til Skjernøy til åpningen av nybygget i 2013, og samtidig feiring av Kapellets 100-årsdag!
Før takkeverset ble det tatt opp kollekt, det kom inn kr 12 336 brutto. Deretter ble det en pause for å strekke på beina, få litt frisk luft, eller kikke på nybyggets andre etasje, som er tiltenkt barn og ungdommer. Det mangfoldige barne- og ungdomsarbeidet har hatt nokså kummerlige forhold i de senere år, og større plass hilses velkommen.Etter pausen fikk de sentrale i byggeprosessen en langstilket rose hver. Det var Åshild Aalvik, Arne Åmland, Gustav Olsen (ved Jens Ørjan Dyrstad), byggekomiteen som bestod av Elin Dyrstad, Tom Inge Dyrstad og Halvdan Jentoft, innsamlingskomiteen som bestod av Thor Anders Puntervold, Signe Aalvik,

Forts. neste side

Liv Britt Jenssen og Jan Harald Syvertsen, samt kontaktperson mot byggmesteren under byggingen –Arnt Lindland (Elins Dyrstads far).
Synnøve mottok Thor Anders' rose, og ga den videre til Alf Tore som hadde ledet festen med stø hånd.
Så var det allsang, "Dine hender er fulle av blomster", akkompagnert av Øyvind B og Kjersti H.
Monica Gundersen leste et flott dikt om kapellet som samlingspunkt, et dikt hun skrev på en pizza-eske på vei til Hovden en helg.

En rose hver. *De som var sentrale i byggeprosessen fikk hver sin rose. Fra v. Jens O. Dyrstad (Gustav Olsen), arkitekt Arne Åmland, Åshild Aalvik, Elin Dyrstad, Reidun Jentoft,(hun mottok for sin mann Halvdan)disse tre fra byggekomiteen, Arnt Lindland (byggmester under byggingen), Liv Britt Jenssen, Jan Harald Syvertsen, Signe Aalvik,(disse tre i innsamlingskomiteen) Tor Anders Puntervold i innsamlingskomiteen var ikke til stede, så hans kone Synnøve mottok rosen i stedet.*

David Hinderaker hadde laget en interessant bildeserie fra Kapellet var nytt i 1913 og fram til nybygget var ferdig.
Kristian Lans Syvertsen og Marius B. Walvik fra Ungdomsgruppa arrangerte "Vil du bli millionær" med en humoristisk Skjernøysk vri. Flere deltakere fikk testet sine kunnskaper, med vekslende hell.
Skjernøysangen akkompagnert av Øyvind B. og Kjersti H. ble sunget før Alf Tore takket for i kveld.

Til slutt lyste Per Ragnar Haraldstad velsignelsen over oss.
Arrangementskomiteen og kjøkkenkomiteen fortjener heder og ære for gjennomføringen av innvielsesfesten som virkelig var det nye påbygget verdig.

Janne

17.mai 2011

Drilljenter, korps og festkledde mennesker på Ytre Farestad

opprant med skyer, men det klarnet utover dagen, og det ble etter hvert sol fra nesten skyfri himmel. Vi hørte at det blåste og var kaldt i byen, men her ute var vi var i le for vestavinden, og temperaturen var passelig.
Toget var ikke så langt da det startet fra kapellet, men utover mot Målfrids hus på Ytre Farestad var det mange som kom inn i toget, og da vi gikk gjennom Målfrids have var det tilløp til kø bak drilljentene og korpset som kom først rundt, og måtte vente på halen av toget som også skulle gjennom haven. Toget har vel neppe vært så langt siden denne nye ruten ble bestemt.
Mandal Guttekorps' aspiranter spilte veldig godt, og det var tydelig at de hadde øvd på marsjene og sangene de spilte. Drilljentene var også veldig flinke.
Da vi kom tilbake til kapellet ble det noe venting på dagens tale, da det ble ønsket velkommen ved Grendehuset.

Sverre Gunnar Syvertsen holdt talen for dagen, og det var en god tale, til ettertanke. Korpset spilte deretter "Ja, vi elsker", før de dro av sted til neste arrangement.
Tradisjonen tro ble det gudstjeneste, og mange overvar denne, mens andre inntok grendehuset hvor det var salg av pølser, brus, kaffe, kaker, is etc.

Forts. neste side

Leker for barna, unge og voksne engasjerte som vanlig mange, mens andre bare pratet med kjente og koste seg i solen. Premieutdelingen ble gjennomført utenfor grendehuset, og etter dette ble det en liten pause før det ble vist film for de minste på kapellet, mens de voksne fikk anledning til å se flotte naturbilder fra de fire årstider, som Alf Tore Gundersen hadde satt sammen etter sine turer med fotoapparatet både her ute og rundt om i Norges land.
Så var det tid for fiskesuppe på kapellet, og det smakte godt etter en lang dag.

Janne

Sverre Gunnar holder dagens tale og Oddvar Jenssen holder flagget. Interessert tilhørere i bakgrunnen.

Allmøte på kapellet 26.april 2011

Sak 1: Om tomt på Saltvolla skal omdisponeres fra allaktivitetshus til boligformål.
Sak 2: Velets regnskap

Agnete Kjellin ledet møtet som i hovedsak var satt opp for å lodde stemningen blant Skjernøyfolk og andre med mer enn 5 mål her ute om Ivar Kristiansens og Reidar Jenssens tomt på Saltvolla skal kunne omdisponeres til boligformål.
Terje Bydahl leste opp bakgrunnsinformasjonen i sakspapirene, søknaden fra Ivar og Reidar, og innstillingen fra arealgruppa og velet.
Ordet ble gitt til Ivar og Reidar, og Jan Ludvik Ilebekk – deres talsmann – redegjorde for prosjektet.
Nåværende plan er oppføring av 3 boenheter med garasje mellom, med mønehøyde ca. 6,5 m.
Ivar kritiserte at arealgruppa og velets synspunkter ble lagt frem i sakspapirene alle impliserte hadde mottatt, han mente at dette var førende for hva folk ville stemme.
Selv om Agnete i begynnelsen hadde presisert at det ikke skulle være noen debatt, ble det likevel noe diskusjon i sakens anledning.

Valg: *Stemmesedler deles ut.*

Agnete redegjorde for hvem som kan/skal stemme, og hva vi skulle stemme over. Hun presiserte at dette ikke var en juridisk avstemning, bare rådgivende, og at det er kommunen som bestemmer om reguleringsplanen skal endres eller ikke. Avstemningen var skriftlig, og resultatet sendes med sakspapirene til Mandal kommune.

JA: Beholde det slik det er nå, iflg. reguleringsplanen og innstillingen fra arealgruppen/velet.
NEI: Tomten omdisponeres til boligformål.

Stemmeresultat:
JA : 42 stemmer (57,5 %)
NEI: 30 stemmer (41,1 %)

Blank: 1 stemme (1,4 %)
Velets regnskap, som ble underkjent av årsmøtet, ble lagt fram i revidert utgave og godkjent.

Janne

Konfirmasjon våren 2011

Det var i alt 9 konfirmanter fra Skjernøy i år og vi gratulerer dem alle. Først ute var Christine Toft Dyrstad som ble konfirmert (humanistisk) i vrimlehallen på videregående skole i Mandal 30. apr.

Årets konfirmanter på utsiden kapellet. *Fra v. Theodor Aanensen, Martine V. Walvik, Margrethe L. Syvertsen, Hanna Puntervold, Emil Austrud, Henriette H. Adriaenssens, Joakim H. Pedersen og Susanne S. Abrahamsen. Så er det undervisningsleder Oddveig F. Olsson og sokneprest Per Ragnar Haraldstad.*

Så var det konfirmasjon i Skjernøy kapell søndag 15. mai. Da ble de siste 8 konfirmert.

Som før nevnt var det møtt fram 269 mennesker, det var god plass, men for lite stoler. Under gudstjenesten deltok to av konfirmantene med sang og pianospill. Det var Hanna Puntervold som sang og etterpå spilte Margrethe Lans Syvertsen piano sammen med orgel og organist Britt Turid Madsen.

Det var sokneprest Per Ragnar Haraldstad som forrettet sammen med undervisningsleder Oddveig F. Olsson.

Fra venstre: Kristian Lans Syvertsen, Einar Johan Ruud, Ottar Sandvik Aas (fra Sandvika øst for Skogsøy) og Christopher Storm Larsen

Kristian Lans Syvertsen har sammen med 2 kamerater fra Mandal vgs. vunnet Statoils realfagspris

Sakset fra Lindesnes nettavis 23.mai

Vant realfagspris

Denne kameratgjengen fra Mandal ble søndag kåret til vinnere av Statoils realfagspris.

23. mai ble Statoils realfagspris delt ut i Bergen, hvor 18 elever fra åtte videregående skoler i hele landet var samlet for den store finalen. Konkurransen er et samarbeid mellom Statoil og fire regionale vitensentre i Norge: VilVite i Bergen, Norsk Teknisk Museum i Oslo, Vitenseteret i Trondheim og Nordnorsk vitensenter i Tromsø.

Målet er å stimulere ungdommers interesse for realfag, og konkurransen er en del av Statoils Morgendagens Helter-satsing.

Imponerte

I konkurransen kan elevene, enten alene eller sammen i grupper på opptil tre, løse oppgaver i kjemi og fysikk. I år var det framtidens energiløsninger som var tema, med spesielt fokus på bioenergi og hydrogen som drivstoff.

De 18 elevene i finalen kjempet om mer enn bare heder og ære. De to beste besvarelsene premieres nemlig med et stipend på 15.000 kroner og en helikoptertur til en av Statoils installasjoner i Nordsjøen. Og prisen gikk i år til Kristian Lans Syvertsen, Ottar Sandvik Aas og Einar Johan Ruud fra Mandal videregående skole og Christopher Storm Larsen fra Kristiansand katedralskole Gimle. De ble kåret til vinnere av Statoils realfagspris.

- Nå gleder vi oss mest til plattformturen og setter den høyere enn pengepremien, hevder de tre vinnerne fra Mandal.
I følge statoil.com ser alle tre gode muligheter for interessante framtidsoppgaver som ingeniører, og energisektoren kan være et aktuelt valg.

Begrunnelse

Det var ingen enkel oppgave for juryen å plukke ut de to førsteplassene. I sin begrunnelse for de tre fra Mandal peker juryen på en balansert framstilling og gode drøftinger av oppgavene:
«Den er meget grundig og har mange interessante innfallsvinkler. Ambisiøst design og layout og er fint illustrert.»

Skjernøyposten gratulerer med den gode besvarelsen og ønsker god tur til oljeplattformen.
Lykke til med videre studier.

Historien om liksteinen

Liksteinen er ca. 2 m lang, passe bred for en kiste og passe høy å sette den på. Her hvilte man alltid med båren, og tok en velfortjent pause. Følget satte seg på steinene omkring og pustet ut.

Forts. neste side

Liksteinen ligger på Øvre Berge, ca. 50 m fra hovedveien, til venstre for veien opp til Terje Berge/Oddvar Jenssen.

Når folk fra Farestad-området på slutten av 1800-tallet skulle bringe sine døde til kirkegården i Mandal, rodde eller seilte de gjerne med båt til Kleven, eller opp elva til Mandal. Men det hendte at værforholdene var så vanskelige at man ikke kunne komme ut Vågskjeften eller rundt Rennesodden. Det kunne være storm så man ikke fant det rådelig å løyse båt, og på vinteren kunne isen ha lagt seg som "kasteis", eller drivis hadde stuet fulle alle bukter og sund. Men det gikk gjerne å komme over fra Bergstø til Omland, enten ved å gå på isen hvis den var sterk, eller ro mellom isflakene. Så var det å prøve om det var mulig å få tak i hest med slede eller langkjerre. Lyktes ikke dette, var det bare å gå i gang med å bære båren helt til kirkegården i Mandal. Det hendte også at man måtte gå helt til Skjernøysund og prøve å komme over der, hvor den sterke strømmen holdt sjøveien åpen lenger.
Det var strevsomme tørninger, husk at likfølget skulle tilbake til øya samme dag.
I den tiden var det vei (sti) opp gjennom Helligdalen. En gikk da opp helt innerst i Kjosdalsbukta (der som opplysningstavla står nå). Dalen er ikke lang, men temmelig bratt. I den tiden var det lettere å komme fram der enn det er i dag. Først kom følget gjennom Edvard Kristensens jorde i Gotthola (nåværende eier: Terje Berge), videre over Ole Reiersens jorde. Her kan man se murene etter huset til Ole Reiersen, som ble revet i 1860-årene. Det kan nevnes at brukbare materialer ble benyttet i det hus som ble satt i Bergsdalen, dit Reiersen flyttet. Noe av materialene ble også brukt til det lille huset på Bakken. Det kan også nevnes at Reiersens sønnesønn var den kjente Th. O. Berge som bl.a. drev Valhalla såpefabrikk i Kristiansand.
Videre kom følget forbi Kristian Torjussens hus, det vi i dag kaller huset på Bakken, og er antagelig ett av de eldste hus på øya. Den siste tiden bodde det tre ugifte døtre der, Augusta, Hansine og Theodora, de ble kalt "jentan på Bakken".
Etter 2.verdenskrig har dette huset bare vært sommersted.

Siste gang en båre stod på liksteinen var vinteren 1941, det var Hansine Pedersen på Bakken som var død. Det var da drivis så langt man kunne se, og derfor umulig å komme til byen med båt. Det ble holdt andakt i hjemmet før følget gikk for å se om det var mulig å komme over fra Bergstø til Omland med båt. Dette gikk forholdsvis greit ved å stake seg mellom isflakene. På Omland stod bil klar til å kjøre videre til gravkapellet i Mandal.
Men øya ble blokkert av drivis, og begravelsen måtte utsettes 3-4 dager.
Da begravelsesdagen ble bestemt dro de av gårde med skøyta, men det viste seg at de måtte gå utenom Ryvingen, og to mann med hver sin hake måtte stå på baugen og stake isen vekk.
På hjemveien var det blåst for is, så man kom seg fint fram ved å gå utenom øya.

Skjernøy Historielag planlegger å sette opp en opplysningstavle ved Liksteinen.

Knut

Vi blar i Arkivet

Vi tar med et par makrellhistorier som sto i Skjernøyposten nr. 3. 1976.
Først må en 70 – 80 år tilbake i tid.
Et notlag lå og ventet på makrellen. En mann satt på heia oppforbi båten og holdt utsikk. Plutselig kom makrellen opp ikke langt fra båten. Han stormet ned, men gled på esingen og slo treskoen i skallen på mannen som sto nærmest, så han svimte av. Men slik kunne de ikke ta hensyn til da, de bare forsatte og fikk ringet inn makrellstimen. Først da kunne de ta seg tid til å se til han som var svimet av. Det sto visst etter omstendighetene bare bra til.

Forts. neste side

De fleste som er litt opp i årene husker sikkert da makrellen slo til for fullt inne i Rosnesvågen. Det var den 26. apr. 1957. Folk var helt uforberedt, men landnøtene kom fram i en fart. Nedre Farestad kastet landnoten helt inne på Farestadbukten og fikk vel tre tonn. Ytre Farestad kastet landnoten ved Kopperholmene og fikk ca. 5 tonn. Siden den tid har det ikke vært så store makrellstimer å se så langt inne i vågen.

At en sau får lam 1. jan. har muligens skjedd flere ganger. Men at samme sauen (som mistet det første lammet) har fått lam på nytt i slutten av juni, det er vel litt av en rekord. Det skjedde i år (1976) hos Egil Jakobsen på Rosnes.

Fastsettelse av alder på de eldste hus/bygninger på øya

Det er som kjent flere på øya som er interesserte i alderen på sine bygninger. Fremgangsmåten er å bore med 10 med mer bor i gamle stokker og treverk for å ta prøver som sendes til København for analyse. Det var fylkeskonservator Frans-Arne Stylegar som nærmest utfordret historielaget sist sommer til å sette i gang dette prosjektet.
Den 12.mai kom fylkeskonservator Helge Paulsen fra Vest-Agder fylkeskommune, Niels Bonde senior fra Nationalmuseet i Danmark og Christoffer Christiansen fra Åseral Friluftssnekkeriet til øya for inspeksjon og planlegging av ovennevnte prosjekt.

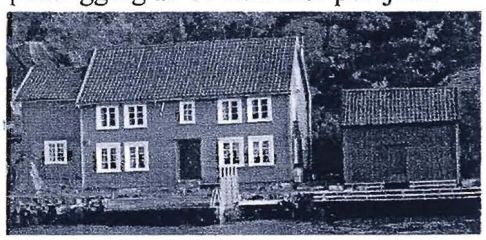

Gjestgiveriet Skjernøysund.

For å få en god start på dagen begynte vi i *Gjestgiveriet* i Skjernøysund. Her var det masse gamle stokker som det kunne tas prøver fra, og fylkeskonservator-teamet fant Gjestgiveriet svært interessant. Nåværende eier, Ingrid Larsen, opplyser at de kan datere bygningen helt tilbake til 1662. For øvrig kan nevnes at 6.oktober 1694 fikk daværende eier rettighet til å drive gjestgiveri med dertil hørende skjenkebevilling "til udi evig tid".
Vi kan berolige med at skjenkerettene ikke ble benyttet ved dette besøket.
Turen går deretter til *Bergeneset* hvor eier Odd Ramsdal forteller at hovedbygningen var oppført ca. 1750, og han tror låven er like gammel.
Bakken på Øvre Berge er kanskje det huset på øya som folk kjenner minst til, men i historisk sammenheng er huset meget interessant. Etter 2.verdenskrig har dette huset bare vært benyttet som sommersted. Huset på Bakken eies av Bjørg og Willy Johannessen som bor i Kristiansand.
Bergsdalen: I 1860-årene ble et hus revet på Øvre Berge, på Reiersens jorde, og en del av huset ble flyttet til Bergsdalen. Det har vært forretning i huset, og den første telefonen på øya kom her, den står i gangen. Nåværende eiere, Mette og Torgny Aanensen overtok huset i Bergsdalen i 1975. Vi håper de har anledning til å fortelle mer om dette interessante huset ved en senere anledning.
På Ytre Farestad er det nok *Herbert Gundersens sjøbu* på snuplassen som er mest interessant. I bygdeboka står det at den er oppført i 1850, det samme er også huset til Herbert i "Karl Johan".
Turen ble avsluttet i Rosnes, som er den gården på øya som har flest eldre bygninger.
Langhuset til Jens Ellingsen på brygga har en stokk som er datert 1718. Dette er et fantastisk hus bevart i gammel stil, så vel innvendig som utvendig.
Låven til Harry Wathne er også imponerende og holdt i veldig god stand, det er trolig en av de eldste bygningene på øya.
Rasmus' sjøbu er en av de mest interessante bygninger på øya. Her var ikke eierne til stede, så den ble bare inspisert utvendig. I følge bygdeboka er den oppført i ca. 1650.
For øvrig er det flere bygninger på øya som er svært "opp i årene", så dersom det er andre som vil være med på prosjektet er det bare å ta kontakt med Skjernøy Historielag. Fylkeskonservatoren opplyser om at det er ingen som skal få restriksjoner på sine bygninger ved å delta i prosjektet, tvert i mot kan det gis råd om søknad om tilskudd til reparasjon av verdifulle eldre bygninger.
Fylkeskonservator-teamet har mange prosjekter på gang, så det vil ta tid før alle boreprøver kan utføres. Planen er nå i første omgang å ta prøver i Gjestgiveriet i Skjernøysund, og i en annen bygning i tillegg. Til høsten; ca. 1.november vil Helge Paulsen og Niels bonde komme på Grendehuset og kåsere om eldre bygninger på øya, de regner da med at de ovennevnte prøver skal være klare. Så da kan alle interesserte se fram til en historisk aften på Grendehuset.
Vi takker alle som har vært behjelpelige med prosjektet så langt.

For Skjernøy Historielag
Otto og Knut

Mimrestund i skumringen

Sitter ved kjøkkenbordet i vertskapsboligen (tidligere skolestuen på Ryvingen fyr)og tar meg en god kopp kaffe og nyter utsikten. Har just tatt farvel med en hyggelig gjeng fra Østlandet som har vært her i 3 dager, de skryter av stedet og sier "her kommer vi igjen"!!
Det er alltid godt å komme til Ryvingen fyrstasjon. Og ofte blir jeg tankefull, for her har jeg mange, mange minner fra min barndom. Da min far var fyrvokter her ute var jeg ofte med ham på jobb. Nå er jeg selv blitt en slags fyrvokter, har vært så heldig og fått jobb som fyrvert på Ryvingen fyr ansatt av Mandal kommune. Det var i dette området min kjære far Thorkel fikk sin grav. Det er godt å sitte her og minnes. For du, så mange gode stunder vi hadde sammen!
Snur jeg hodet og ser ned i Dallen, kan jeg kjenne hvor godt det var når vi kom inn til brygga og steg i land, og jeg endelig var på Ryvinga igjen!
Bakken var lang, men når jeg da endelig kom opp på "Planen" som vi kalte området imellom fyrboligene og tårnet, ja, da var jeg "hjemme", og jeg kunne la vinden smyge meg i ansiktet og la sola varme min kropp! Men det var ikke så lang tid jeg stod stille. Det bar inn i bislaget til venstre i boligen, opp ei lita trapp og inn på pappas rom som lå først til venstre i gangen. Heiv fra meg tøyposen og ut for å se til at alt var som det pleide!
I Rotterdalen, der var det spennende, ja det var som å gå på skattejakt. Her hadde fyrfolket i all sin tid kastet ting de ikke syntes noe om. Og her kunne jeg gå og lete i timevis. Ei gammel tobakkseske lå der, den både luktet godt og var grei å ha ting i. Ei blå glassflaske som det hadde vært "manneduft" i, den var fin som vase til strandnelliker, og så ble det sånn fin farge på flaska når sola skinte på den i vinduskarmen.
Så gikk jeg videre bortover de "rosa" fjellene på den ytterste siden av Ryvinga. Deilig å ånde inn skikkelig sterk sjølukt, høre måka jamre seg over hodet mitt, og suset, suset av havet, det evige, som alltid var der, i opprør eller stille. Det var en frihet å kunne løpe på svabergene, klatre i urene og være glad, å tenke på alle de gode opplevelsene som skulle komme! Det sitret i kroppen!
Det var ofte jeg var sammen med min far alene på fyret. Kjenner ennå den sterke kaffeduften, når vokterne skulle ha seg en kaffetår, med "viking melk" i, og en prat ved kjøkkenbordet.
"ja, han æ frisk i da, åssen e det Egil, har du hørt noe på meldingane i da?" – "jau, æ synes de sa han skolle løye te kvelden, så om du har tenkt dæ ud mæ trollgarnan, så tru æ trygt du kan sette de ut, Thorkel" Min far og Egil var kamerater fra ungdommen og hadde alltid holdt sammen. Egil var den siste som skulle se min far, sammen hadde de vakt den dagen han omkom.
"ska du vere mæ å sette garnan, Rita?" Nei, å sette dem var ikke noe gøy, men å være med å trekke dem, det ville jeg, men det var i morgen, nei, nå ville jeg en tur ned der alle mursteinene og kullstiftene lå, i stupet øverst ned under Ryvingbakken. For der var det spennende å se om jeg kunne finne kull og røde mursteinsbiter, med dem kunne jeg tegne på sementen på "planen". Jeg hadde jo "verdens største" tegneark! Og som jeg tegnet, veier som førte til forskjellige steder, og veiene førte til selvbygde butikker, eller en bank full av penger. Noen ganger var katten "Ferdinand" med og lekte, men han ville helst spøke med mine selvlagde hundrekroner!
Min far var aldri streng på leggetiden, så jeg var som regel alltid med når fyret skulle tennes. "ja, ska du vere med opp i tårnet, så må du komme nå, Rita".
Jeg tok ham i hånda og hoppet og spratt ved siden av ham, der vi gikk over "Planen" og inn i maskinhuset! De gode maskinluktene slo imot meg, det kriblet i magen før pappa skulle starte motorene. For litt skummelt var det med de sterke lydene!
Men de kom i svev, og vi tok fatt på alle trappene opp til fyrlykta og "karusellen" helt på toppen.
Det var alltid litt skummelt å gå fra maskinhuset og inn i rommet og trappen som førte inn i selve fyrtårnet, der var det alltid litt mørkt og dystert. Det var her de før i tiden hadde hatt badstua og badekarene, men bare jeg fikk holde pappa i hånda så var alt greit, nå vi stod klar og skulle bestige tårnet!
Det ga en herlig spennende lyd når jeg hang over rekkverket og ropte "pappaaaa, ser du mææææææ?", når jeg var kommet opp der hvor "boka" lå, der måtte jeg alltid skrive inn mitt navn og dato for besøket.
Og innsamlingsbøssa med emblemet til Redningsselskapet sto der alltid, måtte som regel riste på den for å høre om det var noen turister som hadde vært greie og tenkt på de som jobbet i redningsselskapet. For Redningsskøytene stod for meg som et sterkt symbol på at "det var de som kom når kystbefolkningen var i nød, og ikke kunne komme til land ved egen hjelp, når noen skulle føde", det hadde jeg nemlig sett på film på Skjernøy Kapell, så da så!
Så var det bare trappa ved tåkeluren igjen, og ei lita trapp opp til fyrlinsa, og jeg var oppe ved "karusellen"! Ja, for meg var linsa som gikk rundt og rundt den flotteste karusellen jeg kunne tenke meg. Det å kunne få

Forts. neste side

lov å sitte på den, å kjøre rundt i ring og se... "der kommer Sjøsanden frem, så Skjernøya, så lykta ved Skiftensviga på Skjernøya, så Vengelsholmen, Slettinga, Lindesnes fyr, Hatholmen fyr, og igjen Sjøsanden, rundt og rundt, å det æ så gøy, pappa, æ vil ikkje ner enna". "Nei, nei, mi kan vere litt te, men du må ikkje ta på linsa Rita, de ska vere fri for støv og fingerklass, vett du!"
Så var klokka blitt mange, lysstrålene fra fyret smøg seg i flotte sveip utover havet og innover land, og viste vei til sjøens kvinner og menn som var der ute!
Jeg fikk alltid lov å renne på det siste trappegelenderet når vi gikk ned igjen fra tårnet.
"ja, nå må du vente te æ kommer Rita, å så kan du ikkje renne fra toppen, vett du"!
"ja, da, æ ska vere forsikti, men æ har jo greid de før!"
Vi kom inn i huset, pappa steikte egg og noen poteter til oss, vi hørte på radioen, og jeg lekte med koppesettet som jeg hadde fått av fyrvokter Johannesen til ei jul hvor vi hele familien var samla på fyret!
"Du, imorra, Rita, da kommer turistbåden!" ja, det var gøy når turistbåden kom og la til kai, og det strømmet til med folk. Da var min far guide, og snakket og fortalte om fyret. Det var gøy å se på "de rare folkan", og så var jeg så kry for at det var jeg som "bodde" her og ikke de!
Jeg var også opptatt av at det gikk jo an å få kjøpt salte peanøtter og salte Ifa-pastiller i kiosken om bord i båten. Så jeg styret ned og handlet for krona jeg hadde fått. Det smakte aldeles vidunderlig!!!
Slik kunne dagene gå, det skjedde alltid noe gledelig. Og være med i snekkerverkstedet og få lov å snekre ting av "ordentlige bord", og så attpå til få male den, som regel en båt, ja, det var stort, og gode stunder sammen med min far. Kan kjenne luktene av nyhøvla bord og malinglukt når jeg tenker på disse stunder! Og havet med sine bølger slo opp mot land rett nedenfor verkstedet!
Når tåkeluren skulle startes, var jeg ikke særlig "høy i hatten". Det å sitte alene i stua når pappa gikk opp for å starte den, er minner som får magen til å slå litt krøll på seg. Men det jeg ofte gjorde var å ta frem "kjutta-boka", den var full av vitser, og når tåkeluren brølte leste jeg der hvor jeg kunne få meg en latter, da overdøvte jeg ulene fra tåkeluren, og stunden til pappa kom ned igjen ble ikke så lenge.
Og de gangene fettere, kusiner og lekekamerater fra øya kom ut på besøk og vi kunne leke på "verdens mest spennende plass", og de voksne alltid var glade og vi spiste og koste oss sammen alle, ja da var det latteren og gledene som ljomet over Ryvinga.
Nei, nå må jeg slutte å mimre, ser det er folk på vei opp bakken, må ut og ønske dem velkommen til Ryvingen fyrstasjon, dette stedet som er en plass for alle, og som flere og flere søker tilbake til når de først har oppdaget hvor fantastisk det er her ute!

Rita

Dugnad på Dyrstad Skolehus

Fra v.: Roger, Knut, Arnt Otto, Reidar W, Tom Inge, John Olav, Otto og Reidar J. Sigurd Aa gikk rett til Skjernøysund, og ble ikke med på bildet.

Torsdag 19.mai ble det avholdt årlig dugnad på skolehuset. Etter at kaffe og mandalskringle var inntatt ble arbeidsoppgavene fordelt. De fleste ble satt på hovedoppgaven som denne gang var å begynne rydding av Losstien fra Skjernøysund til Grottevarden. Det ble en god økt med motorsagene og diverse annet ryddeutstyr.

Fra v.: Ruben, Ole Henrik og Karl Otto

Ellers var det full nedvasking av skolestue, kjøkken, gang og utedo, mens loftet ble støvsuget. Gardinene ble tatt ned og vasket. Utvendig ble plen og kanter slått, og rønninger fjernet. Selv om det var oppslag på alle tavlene på øya var gjengen skuffet over dårlig fremmøte. Historielaget hadde håpet at nye folk som flytter ut til øya ville stille opp for å bli litt kjent med hva som foregår på øya.

Janne

Smånytt fra øya

Hvem er dette?

Når en går forbi Dyrstad skolehus så står denne figuren og stirrer på oss hvis vi ser inn mot heia. Det er en furustamme som er satt opp ned og det vokser einer på toppen.

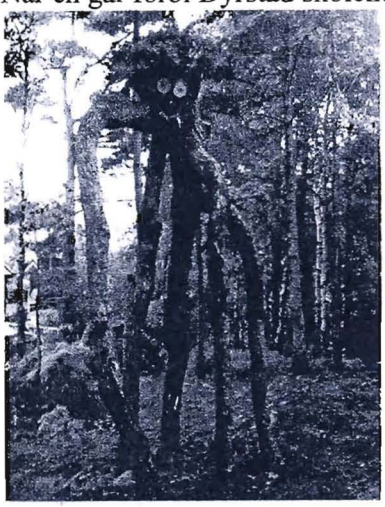

8. mai marsj til Lola

lyttestasjon

Også i år ble det gjennomført marsj fra Langvika på landsiden av Skjernøysund til lyttestasjonen Lola på Mønnesland. Marsjen gikk i fint vårvær, i samme rute som ble benyttet da utstyr til lyttestasjonen ble opprettet mot slutten av andre verdenskrig, fra Langevika langs veien på sydsiden av Kigevannet, til Kigesvingen og opp til Sti og videre veien til Mønnesland. Det var betydelig større tilslutning enn de foregående år, og "kontingenten" fra Skjernøy utgjorde en vesentlig del av deltakerne. Marsjen blir organisert av Veteranforeningen For Fredsbevarende Operasjoner og Norske Reserveoffiserers Forening.

Konteinere med kaffe og saft, samt boller ventet på deltakerne på Lola. Gunnar Fredriksen holdt et fengslende innlegg om livet og skjebnen til tre unge menn fra Harkmark under andre verdenskrig. Dette for å understreke at vår fred og frihet ble betalt med en høy pris, for mange med den høyeste pris, livet. For andre med ødelagt helse for resten av livet. Hans Møller, som er den siste gjenlevende av mannskapet på stasjonen, fortalte blant annet om selve operasjonene, vanskelighetene, spenningen og hjelpen de fikk av lokalbefolkningen. Til slutt var det Nils Frivolls tur. Han representerte Norske Reserveoffiseres Forening, og har vært en av initiativtakerne til gjenoppbyggingen av stasjonen, som er den eneste av sitt slag i Norge, som er gjenoppbygd slik den opprinnelig var.

Evert Knutsen

Vårtegn

Et av de mest tradisjonsrike vårtegn, gjøken, lot seg høre tidlig i år, allerede 29. april. Terna som hos oss kystfolk er et kjærkomment vårtegn, viste seg et par dager etter. Og den er senere kommet i stort antall. Så får vi håpe at den får fred for minken i rugetiden, slik at ungene kommer trygt på vingene. Det var et betydelig antall unger som overlevde i fjor sommer.

Utgraving av skipsvrak

i Skjernøysund - fra 1400 – tallet.
Fra 3.juni til 24.juni skal det bo 11 studenter på grendehuset. De skal i denne 3-ukersperioden grave ut vrak 3. Dette blir et samarbeid mellom NMM (Norsk Maritimt Museum) og det Syddanske universitetet i Esbjerg. Vi tror dette vraket har vært en hansakogge, og deler av lasten har vært kalkmørtel.
Av fire vrak oppdaget i Skjernøysund de siste årene, har to av dem trekk som kan tyde på senmiddelalder. Et annet er en hollandsk frakteskute som er årringsdatert til 1610. I sommer skal særlig ett vrak studeres nærmere: Da skal forskere fra Norsk maritimt museum og lokale dykkere være vertskap for arkeologer fra Syddanske universitet. Gjennom disse feltdykkene i Skjernøysund håper museets direktør Jørgen Johannesen især å finne ut mer om et så langt udatert skip lastet med kalkmørtel.
I forbindelse med vrakdykkingen ble det arrangert en historisk kveld på grendehuset 15. juni.
I tillegg ønsker vi opplysninger ang. Austerodden, på Farestad, det hadde vært interessant om noen hadde fått noen trerester, keramikk ol i garn, som kan stamme fra evt. forlis. Hvis noe av dette fører til ytterlige interessante funn, vil det kunne bli nye artikler i Skjernøyposten.
På grunn av båttrafikk og vegetasjon på bunnen, har vi ikke fått sjekket det ut enda. Noe vi vil gjøre til vinteren.
Men det vi har sett til nå er brent byssestein, noe treverk, keramikk og en jomfru.
Det hadde vært interessant om noen har opplysninger om evt. hendelser og aktivitet ved Austerodden.
Vi "etterlyser" dette i Skjernøyposten.
Hvis noen har opplysninger kan de evt. ringe meg Otto Lehne på tlf 971 90 454, eller sende mail til o.lehne@yahoo.no

Toalettet ved grendehuset

er nå ferdig og tatt i bruk. Det er blitt veldig flott. Det er velet som står for renhold av det.
Huset ble bygd for to år siden, men har ikke vært i bruk av mangel på strøm og vann.
Toalettet kan også brukes av handikappede. Dette er noe vi har savnet lenge.
Det er åpnet for alle. Men det vil bli stengt hvis det blir hærverk. Velet har ikke muligheter til å koste slike ting. Dette vil gå utover andre ting.

Og her sitter Knerten

På samme sted ved Dyrstad skolehus kan en heller ikke unngå å legge merke til den fyren som sitter på en gren i treet, når en ser inn mot heia. Han har sydvest på hodet i tilfelle regnbyger.

Hjemmeside Skjernøy vel

Nå har velet fått hjemmeside
Adressen er www.skjernoy-vel.com
Så hvis det er noe dere lurer på så kan dere finne det på denne adressen. Den er fint satt opp.

Skjernøydagen 2011 er 6.aug.

Inntektene går i år til velet, og de ønsker lopper som kan innleveres til grendehuset onsdag 20. juli mellom kl 18.00 og 20.00. Kan også hentes andre dager ved avtale Ta kontakt med Per Tønnes Berge tlf: 911 04 581 eller Atle Hjemdal tlf: 917 19 445.
Oppfordrer alle som har mulighet til å hjelpe til denne helgen å melde seg snarest mulig.

Lekeplassen i Tjosdalsbukta

Det er Ingrid Ilebekk som står for denne (under velet). Lekeplassen trenger penger og dugnadsfolk.
Lekeplassen kommer til å ha en kostnadsramme på ca 250-300 tusen.
Fors.

Så vi har et eget kontonr. (3075.12.06788) som folk kan støtte prosjektet på.
Mandal kommune vil rive alle apparatene som står der i dag, da de ikke er godkjent.
Så da står vi uten lekeplass på øya.
Lekeplassen vil bli til rette lagt for funksjonshemmede.
Trenger dere mer info er det bare å ta kontakt.

Skjernøy vel har også fått innvilget støtte på kr 3 000 fra kulturenheten i Mandal i forbindelse med avviklingen av årets 17.maifeiring. Dette er flott.

En død mann ble av danske dykkere funnet på ca. 25 meters dyp lørdag 21. mai ca. 100 meter fra vraket av Am Mer Mar. Det er en av de omkomne danske guttene som forsvant 18. august i fjor.

Sprøyting av mår

(stripet borebille) på Dyrstad skolehus
For å prøve å ivareta skolehuset på en bedre måte besluttet styret i Skjernøy Historielag å kontakte firmaet Anticimex for sprøyting av de mest angrepne områdene.
Den 12.april kom to personer fra ovennevnte firma og foretok sprøyting av loft, utedo og alt inventar. Krypkjelleren var i så bra forfatning at den ble ikke sprøytet. Heller ikke malte flater i huset ble behandlet, da dette ville hatt liten virkning.
Styremedlemmene tok selv ut alt inventar for sprøyting utendørs, og fikk derfor redusert kostnadene som kom på totalt kr 8 243.

Kapellruinen i Skjernesund

Undertegnede mottok en bekymringsmelding fra Sigurd Aalvik og Fred Roger Karlsen som hadde vært på befaring til kapellruinen, og de to herrer oppfordret meg til å ta en nærmere befaring av området. Så ble utført, og det viste seg at, trolig, grunneier hadde foretatt en kraftig nedhugning av granskogen i området. Et arbeid som tydeligvis ikke var avsluttet, da alt ligger hulter til bulter, og det er nesten umulig å se noen ting av selve ruinen og steinalderboplassen. Nå er ikke dette noen "alarmsituasjon", spesifikt om grunneier rydder etter hugsten. Hvilket må antas at vil bli utført.
Men det som er langt alarmerende er at det er foretatt gravearbeider langsmed og til dels i det originale "steingjerdet" som omgir det som ekspertisen formoder er en kirkegård. Her er deler av portåpningen ødelagt. Videre er det satt opp et målerskap (hovedfordeling for strøm til flere hytter) i kanten av selve ruinen.
Undertegnede har kontaktet fylkesantikvar som vil komme på befaring i juni. Det vil, forhåpentligvis, bli forlangt tilbakeføring av det som er ødelagt av steingjerdet.
Med tid og stunder vil det, igjen forhåpentligvis, også komme opp en informasjonstavle som forteller litt av historien som ligger bak dette kapellet, og hvem vi tror har bygget det.

Svein Berge

Bil utfor veien

En ung bilfører på vei ut til Skjernøy kom ikke lenger enn like før skjæringen i Langevika i Skjernøysund (på fastlandet) hvor bilen hoppet over fenderen og tok med seg en telefonstolpe og en bratt skråning før den landet i sjøen.
Dette var på natten før snøen hadde tinet, så veien var noe glatt. Det gikk heldigvis godt med føreren som greide å komme seg ut av bilen og opp på veien hvor han fikk kontakt med en kamerat.
Det ble store skader på bilen (en Mercedes) og det måtte settes opp en ny stolpe.
Bilføreren var ikke bosatt på øya, og vi tror at farten må ha vært litt høy.

Den nye Rosnesbroen

Det er en feil ved boltene som fester de loddrette stagene på brua. Boltene er for korte slik at låsesplintene kan vri seg ut og i verste fall løsne i mye vind.
I løpet av våren vil alle boltene både oppe ved kablene og nede på dekket være skiftet, sier enhetsleder for teknisk drift Leiv Bernt Kloster i Mandal kommune.
Feilen ble funnet etter en kontroll av firmaet Safe Control AS som har kontrollert bruer i Mandal kommune.
I kontrollen bemerkes det også at betongstøpen rundt tårnføttene er for flat, slik at vannet ikke renner skikkelig vekk fra stålet og boltefestene, og noe opprydding av forskaling under broen burde vært fjernet.

Redningsaksjon

Havaristen blir dratt av skjæret. Foto: Arnt Otto.

To tyskere i en utleiebåt lå 26. mai og fisket øst for Austerskjær som ligger vest av Valvik. De

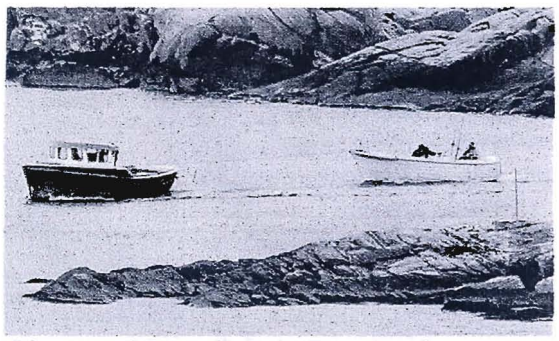

På vei inn til Dyrstadstranda. Foto: Arnt Otto.

hadde sluppet ut en stein med tau for å holde båten, men den dagen var det frisk østavind så steinen greide ikke å holde båten så, det bar rett på land på skjæret og båten la seg over på siden. Nikolai Dyrstad kom til og fikk dratt båten av skjæret og tauet den inn til Dyrstad.
Det gikk godt med både tyskerne og båten, så de kunne bare starte opp fisket igjen.
Det er godt at vi har våkne Dyrstadgutter.

Vi gratulerer

Marit og Arne Svindland, Ytre Farestad med en sønn som ble født 27. april.

Betsy Wathne

døde 28. mai på Mandal sykehjem, 84 år gammel. Hun bodde på Ytre Farestad et langt liv sammen med hennes ektefelle Stanley og deres to barn. De senere år har hun bodd på Mandal sykehjem.
Vi vil minnes Betsy som hun var og lyser fred over hennes minne.

Harald Kristoffer Romfog

døde lørdag 4. juni 75 år gammel. Han har bodd på Skjernøy siden 2004, hvor de flyttet ned fra Nord Norge sammen med sin kone Annelise.
Vi lyser fred over hans minne.

Første bil på Skjernøya

Dette skrev "Lindesnes" for 50 år siden. (1961)

21. mai var det for første gang en bil å se på veiene på Skjernøya. Det var disponent Torbjørn Kristiansen som tok bilen med ut på ei skøyte. Barne og unge fikk dermed for første gang kjøre bil på sin egen øy. Kristiansen er disponent ved Fiskernes Salgslag i Flekkefjord, og brødrene hans tok bilen om bord i skøyta si fra Romsvoa på fatslandet til Krambubrygga på Farestad.

Det ble litt av en opplevelse. Kristiansen kjørte rundt den 7-8 kilometer lange veien, og det manglet verken på passasjerer eller interessante tilskuere. Selv om veien jo ikke er beregnet på biler ennå gikk det stort sett bra. Han klarte også å komme gjennom Skjernøysund hvor det er ekstra smalt, men ved Dyrstad måtte bilen stanse for et man kunne «sjebe» litt en stabbesten som hindret fremkomsten.

Nå spør folk der ute med enda større tålmodighet om når brua blir ferdig.

Løfting av kloakkrør

I Valvik og på Dyrstad pågår det nå graving i jordene. Det er kloakkrørene som ble lagt i 1973 som må løftes opp, da mye av dem heller gal vei så kloakkvannet ikke får renne ut. De ligger jo i myrjord så det er ikke så rart at de har seget i løpet av disse årene. Nå blir de lagt på et lag med pukkstein så det blir også god drenering under rørene.

Utlodninger

Det har vært noen utlodninger i løpet av våren. Først var det ungdomsforeningens utlodning som er omtalt på side 4, og det kom inn over 80 000 kr.

Den andre var Barneforeningens utlodning som var 27. apr. Her kom det inn 18 200 kr. Det var godt frammøte og det var også sang av Skjernøy barnekor.

Og så var det Hobbyklubbens utlodning som var 5. mai. De er gutter og jenter som holder til i underetasjen av grendehuset. Det kom inn ca. 6 000 kr. Frammøtet var ikke så aller verst, men det kunne godt vært flere, for det var mange gevinster da det ikke var utlodning året før.

Fiskemåke med 4 egg

I år har den lille fiskemåka som har rede bak vårt båthus overgått seg selv! 4 egg, denne gangen.

Hun prøvde å jage meg da jeg ville ta bilde av eggene hennes, jeg kjente suset av vingene hennes rett over hodet. Redet ligger rett ved St.Hans-bålet vårt, og det er alltid et spetakkel når vi skal tenne bålet, for da er ungene kommet ut, og måkemor er naturlig nok engstelig for sine små.

Janne

Losstien Skjernøysund - Grottevarden

Historielaget har nå foretatt rydding og merking av den gamle losstien fra Myra i Skjernøysund til Grottevarden. Stien går inn til Østerkjødna, forbi den gamle sommerfloren og videre til Grottevarden.

Skiltet er allerede på plass. Så det er bare å gå i vei.

Det er enkelt å ta seg fram, og turen kan absolutt anbefales.
Historielaget vil foreslå at det i 2012 arrangeres naturlos-tur i dette området.
Det planlegges skilting på Myra i Skjernøysund i nærmeste framtid.

Knut

Inn i nytt hus.

Bergliot og Ørnulf Haraldstad har nå flyttet inn i nytt hus på Kniben på Farestad. Vi ønsker dem lykke til.

Siden Sist

Nå er vi langt ute i juni og sommeren er nær.
Siden forrige nummer kan vi fortelle at april måned var varm og svært tørr. Tørken forsatte til midt i mai, hvor vi fikk noe nedbør.
April hadde også mange dager med høye dagtemperaturer, så vi hadde et snev av sommer.
Men som nevnt var det svært tørt, det spirte og grodde godt så bjørka var grønn 1. mai, men vi måtte til med hagevanning for å få veksten fram.
Fra 17. mai og utover har det vært regnbyger og mye vind, og ikke så varmt.
Så er pinsehelgen over og været svarte ikke til forventningene. Lørdagen var fin med sol og lite vind, men søndagen blåste det en del og mandagen regnet det fra formiddag til langt på natt.
Så er et 18 siders sommernummer av "Skjernøyposten" ferdig for denne gang med ca: en ukes forsinkelse.
Vi ser fram til en fin sommer med mye uteaktiviteter på holmer og skjær.
Men først og fremst vil vi ønske alle våre lesere en riktig god sommer, vi møtes igjen i september.